

L'ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA AL VALLÈS OCCIDENTAL 2019

Promou:

Generalitat de Catalunya
**Departament de Treball,
Afers Socials i Famílies**

Amb el finançament de:

L'Economia Social i Solidària al Vallès Occidental 2019

Ateneu Cooperatiu del Vallès Occidental.

<https://diagnosi.ateneucooperatiuvalles.org>

<http://ateneucooperatiuvalles.org>

[Edició Provisional] Octubre 2019

Agraïment especial a [XES Catalunya](#) per la cessió dels drets d'utilització de la plataforma [Ensenya el Cor-Balanç Social](#) per a la realització de la Diagnosi de l'Ateneu Cooperatiu del Vallès Occidental.

---

*Per a la redacció d'aquest informe hem utilitzat el femení
la/les fent referència a les persones en general, procurant
evitar un llenguatge sexista*

ÍNDEX

Presentació.....	pag. 5
1. L'Economia Social i Solidària al Vallès Occidental: Una visió de conjunt.....	pag. 6
1.1. Recompte d'entitats.....	pag. 6
1.2. Entitats d'ESS segons la seva forma jurídica.....	pag. 7
1.3. Distribució municipal de les entitats de l'ESS.....	pag. 8
2. Resultats del qüestionari de la Diagnosi del Vallès Occidental.....	pag. 9
2.1. Dades generals de les entitats.....	pag. 9
2.2. Economia i absència d'afany de lucre en les entitats.....	pag. 12
2.3. Equitat y Democràcia	pag. 14
2.4. Medi ambient.....	pag. 17
2.5. Qualitat del treball.....	pag. 19
2.6. Compromís social i cooperació.....	pag. 22
Consideracions generals.....	pag. 23
Fonts d'informació utilitzades	pag. 24

Presentació

El present informe, l'Economia Social i Solidària (ESS) al Vallès Occidental 2019 té com a finalitat donar continuïtat a l'anàlisi de les entitats de l'economia social i solidària que vam començar a través de l'Ateneu Cooperatiu del Vallès Occidental (ACVOcc) l'any 2017 amb la validació de les cooperatives i societats laboral i vam continuar l'any passat treballant amb l'Observatori Comarcal del Vallès Occidental sobre el cens d'associacions que fan activitat econòmica.

Aquest any iniciem un salt qualitatiu que considerem important, seguint la proposta de la **Guia per mesurar l'economia social i solidària des dels ens locals**.¹

Hem arribat a un acord amb la Xarxa d'Economia Solidària de Catalunya (XES) per fer una rèplica de la seva plataforma ENSENYA EL COR al portal de l'ACVOcc de manera que les entitats del Vallès Occidental puguin realitzar una versió abreujada del qüestionari que ja realitzen **230 entitats de Catalunya**, però que al nostre territori només havia estat fet per 5 entitats el passat any 2018.

80 entitats del Vallès Occidental han completat el qüestionari, un **15% de les entitats** que han passat el primer filtre de validació que analitzem en la primera part de l'informe.

Aquest percentatge significa la representació exhaustiva més àmplia del sector en un territori determinat.

Totes elles han completat el qüestionari i ens ensenyen el cor. A elles les hem enviat el seu informe particular i aquí presentem una anàlisi dels resultats per donar una idea de quina manera els valors cooperatius «contaminen» les entitats de l'ESS de la comarca en la segona part de l'informe.

---

¹ "Guia per mesurar l'economia social i solidària des dels ens locals". Diputació de Barcelona. Set. 2017. [<http://xurl.es/qejzi>]

1. L'Economia Social i Solidària al Vallès Occidental: Una visió de conjunt.

1.1. Recompte d'entitats.

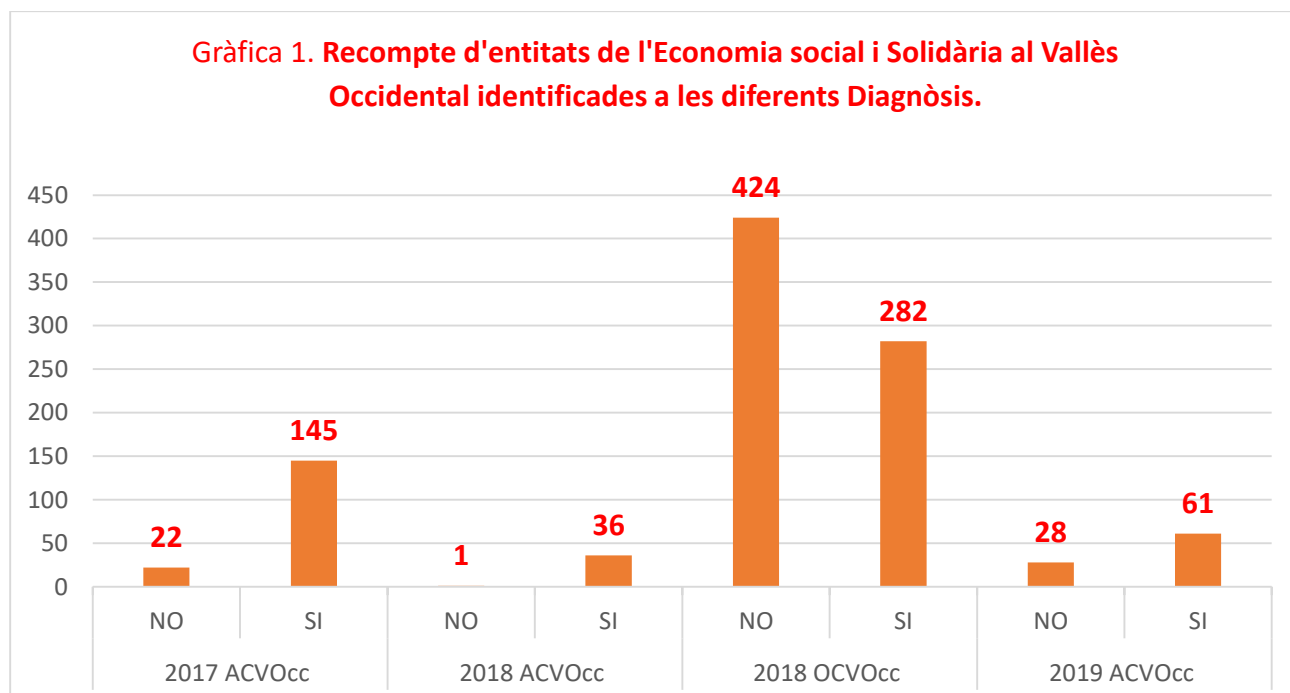
Seguint la metodologia començada l'any passat, s'han identificat al Vallès Occidental un conjunt de **999 entitats** pertanyents a les fórmules jurídiques de l'economia social i solidària amb activitat econòmica.

En una primera selecció, hem considerat aquelles tipologies d'entitats susceptibles de ser considerades economia social i solidària sobre la base del tipus d'activitat declarada, els contactes previs amb les entitats per conèixer la seva activitat i al nostre coneixement del territori.

Aquesta primera selecció pot donar lloc a un primer percentatge d'error que pot ser esmenat en posteriors informes, dirigint-se l'entitat que no es trobi en el llistat a l'equip avaluador de l'Ateneu per a la realització del qüestionari. Una vegada realitzat aquest, si els valors es troben dins dels valors substantius de l'ESS, hem inclòs l'entitat en el recompte de consolidació.

D'aquest recompte hem obtingut **524 entitats** que poden ser considerades com a pertanyents a l'ESS.

Això queda relacionat en la gràfica 1 que presentem a continuació, en la qual es reflecteix el nombre d'entitats que s'han anat incorporant al llistat consolidat derivat de cada estudi.

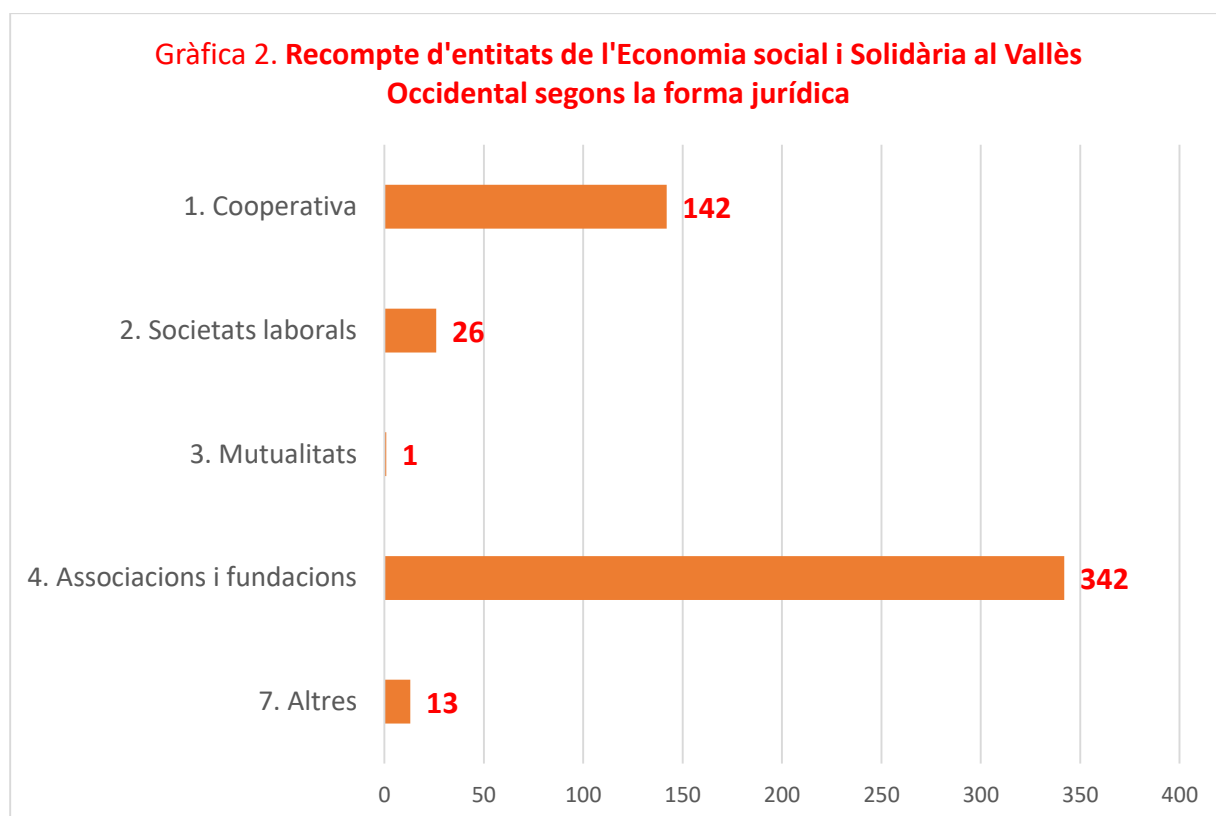

1.2. Entitats d'ESS segons la seva forma jurídica.

Aquestes **524 entitats** pertanyents a les fórmules econòmiques de l'ESS han estat la base d'entitats a les quals ens hem dirigit per a la realització del qüestionari i poder obtenir la realitat substantiva de les entitats de l'ESS.

D'aquestes, **142 són Cooperatives, 26 Societats Laborals, 342 Associacions i Fundacions, 1 Mutualitat i 13 són altres tipus d'entitats** considerades també economia social i solidària, com són empreses d'inserció i centres especials de treball que no tenen com a fórmula jurídica una de les anteriors, és a dir són societats limitades o anònimes, a més d'aquelles encara sense fórmula jurídica però que es poden considerar iniciatives sòcio-comunitàries.

És en la identificació d'aquest tipus d'iniciatives sòcio-comunitàries, que no apareixen en cap dels llistats oficials, on la realització d'una Diagnosi com aquesta té el màxim nivell de potencialitat, perquè serveixen per visibilitzar iniciatives emergents molt invisibilitzades que necessiten el coneixement de la comunitat pel seu creixement.

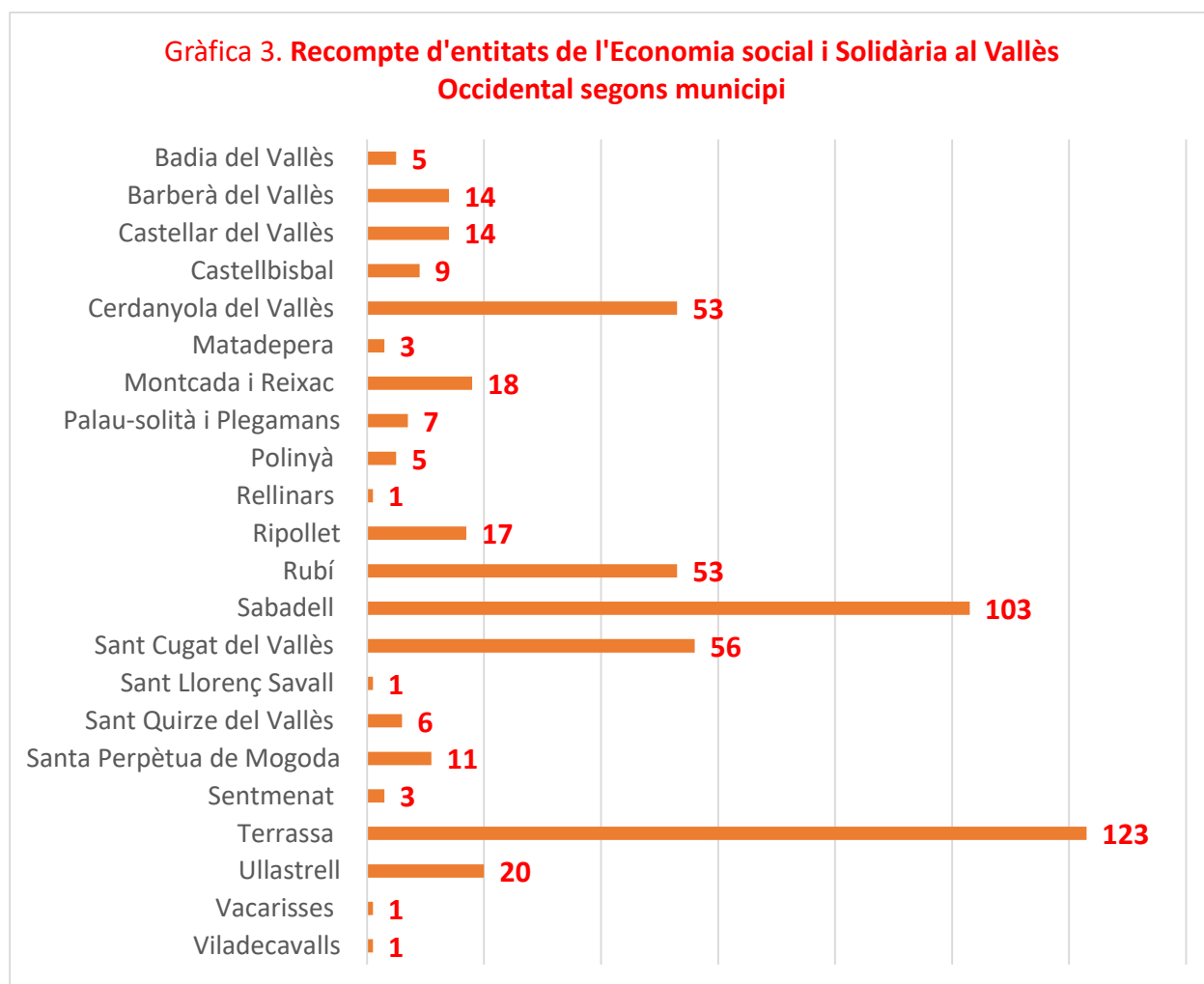

1.3. Distribució municipal de les entitats de l'ESS.

Hem fet una tercera gràfica de les entitats segons la distribució territorial.

Per Municipis, destaquen Terrassa amb 123 entitats identificades, seguit de Sabadell amb 103, i Sant Cugat del Vallès amb 56.

Sent lògic que en els municipis amb més població hi hagi un major nombre d'iniciatives, és ressenyable que en 22 dels 23 municipis del Vallès Occidental estan identificades iniciatives d'Economia Social i Solidària.

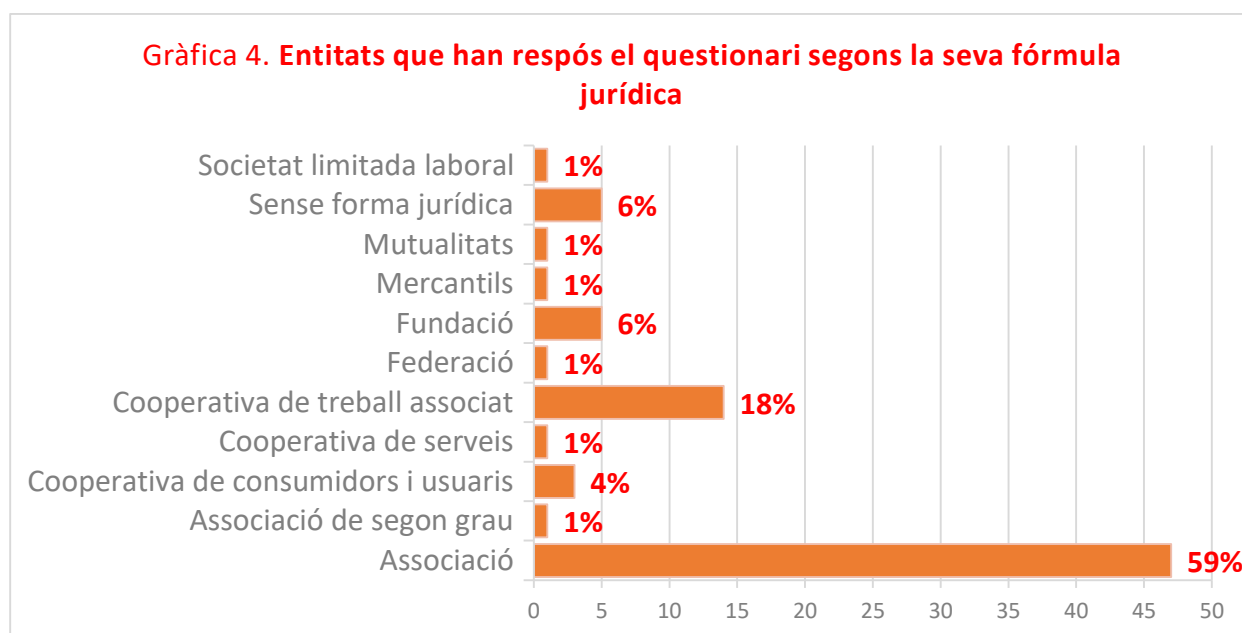

2. Resultats del qüestionari de la Diagnosi del Vallès Occidental

2.1. Dades generals de les entitats.

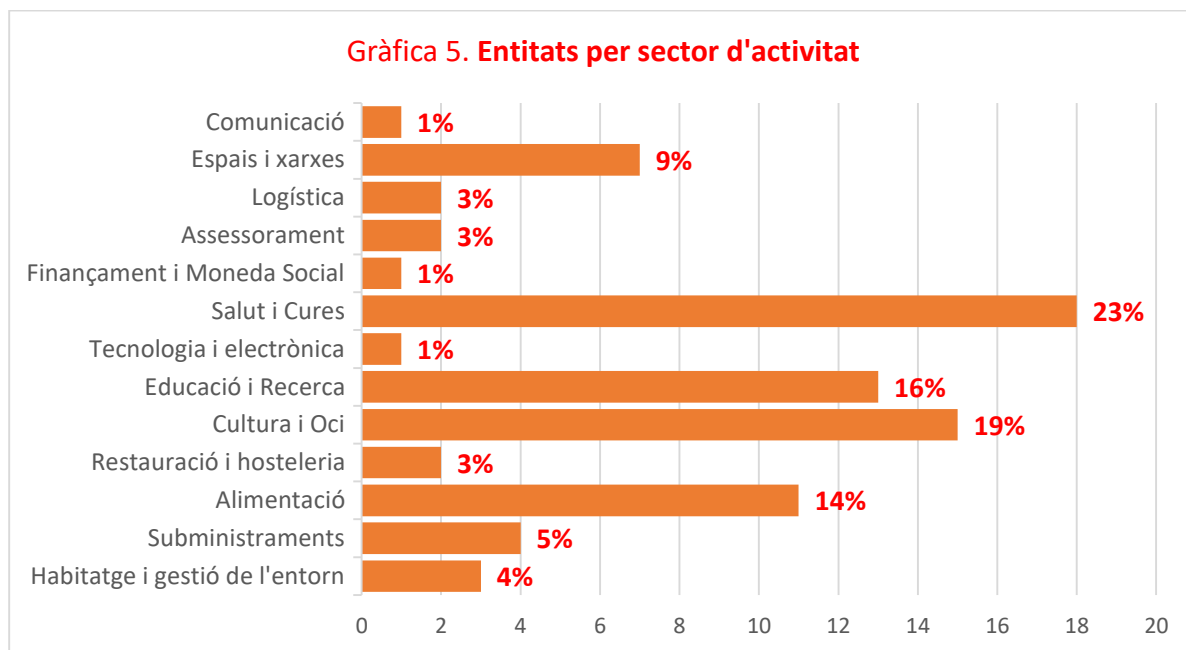
Una vegada esbossada aquesta visió general, exposem els resultats obtinguts de les empreses que van realitzar la diagnosi que ens proporcionarà una visió més profunda de totes elles. El procés d'emplenament del qüestionari ha estat el següent:

- 1.- Les empreses identificades en el recompte de consolidació com a pertanyents a l'Economia Social i solidària han rebut un enllaç al portal de la Diagnosi perquè realitzin la inscripció.
  - 2.- Des del portal s'ha enviat a la persona sol·licitant de l'empresa, un login -el seu NIF- i un password aleatori perquè pugui començar a omplir el qüestionari.
  - 3.- L'empresa pot omplir i completar el qüestionari on-line si ho desitja.
  - 4.- A les entitats que ho desitgin se'ls dóna la possibilitat també de contactar amb la tècnica auditora de l'ACVOcc o de l'Ajuntament adherit per emplenar el qüestionari en una visita presencial.
  - 5.- A aquelles entitats que han sol·licitat el password, però que al cap d'un temps prudencial s'observa que no han completat el qüestionari, la tècnica auditora els proposa tenir una visita per completar conjuntament la diagnosi.
  - 6.- Igualment a aquelles entitats considerades representatives del territori per la seva tipologia o bones pràctiques que no han sol·licitat el password, la tècnica auditora, proposa l'emplenament del qüestionari de manera presencial.
  - 7.- Un cop emplenat el qüestionari, les entitats reben un informe de les dades aportades que poden servir a la pròpia entitat per proposar millores internes en aquells aspectes socials en els quals s'observi que s'incideix en menor manera.
  - 8.- El qüestionari permet que les entitats que han realitzat un primer any la diagnosi puguin recuperar les dades de l'any anterior facilitant i reduint de forma substancial el temps destinat a la realització d'aquest.
- Al qüestionari han respost **47 Associacions de primer grau, 1 Associació de segon grau, 3 Cooperatives de consumidors i usuàries, 1 Cooperativa de serveis, 14 Cooperatives de Treball associat, 1 Federació, 5 Fundacions, 1 empresa mercantil, 1 Mutualitat 1 Societat Limitada Laboral i 5 Entitats sense fórmula jurídica, en total 80 entitats del territori**, és a dir durant aquest primer any han completat el qüestionari entitats de totes les tipologies de l'ESS, com es pot veure a la gràfica 4.

Per sectors, el sector d'activitat que més ha contestat al qüestionari (gràfica 5) són entitats que es dediquen a **Salut i Cures (18) seguit de Cultura i Oci (15) i Educació i Recerca (13)**.

La resta es distribueixen entre **Alimentació (11); Espais i Xarxes (7); Habitatge i Gestió de l'entorn (3), Subministraments, Assessorament, Restauració i Hosteleria i Logística (2), i Tecnologia i electrònica, Finançament i Moneda Social i Comunicació (1)**.

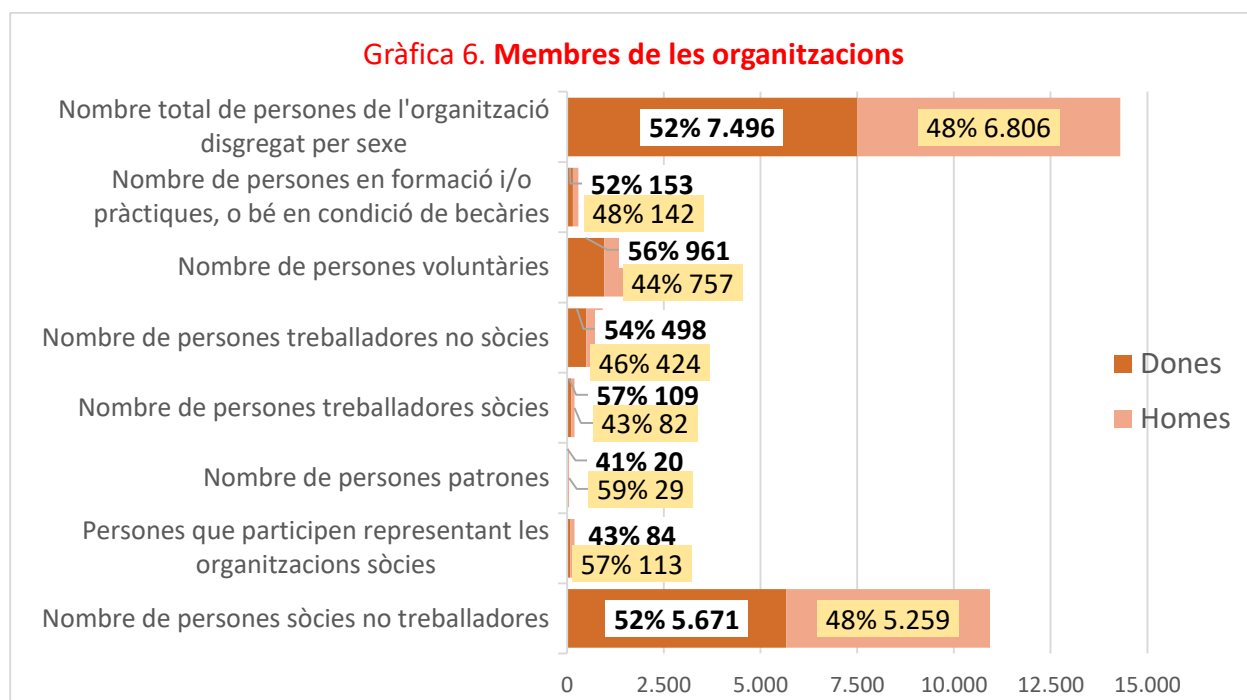
Les entitats que van realitzar el Qüestionari de la Diagnosi de l'Economia Social i Solidària del Vallès Occidental, donaven **ocupació en l'any 2018 a 1408 persones** (gràfica 6), sent el nombre de **persones voluntàries que no perceben cap salari de 1.718** i el nombre total de **persones relacionades amb les organitzacions de 14.302**.

Per gènere, és rellevant que del total de les persones de les organitzacions, el **52% són dones i el 48% homes**, percentatge similar al de les **persones treballadores (53% dones- 47% homes)**.

La mida de les entitats de la mostra determina un **nombre mitjà empleats de 17,6 persones**, sent aquest una dada enganyosa al conèixer entitats sense treballadors assalariats amb algunes cooperatives i fundacions amb més de 100 treballadors.

En general s'ha de considerar que la gran majoria de les entitats analitzades són de petita dimensió en termes econòmics i laborals.

S'ha de valorar la importància d'aquestes xifres, i més si es consideren el total de **persones vinculades a aquestes organitzacions, gairebé 11.000 persones associades -no treballadores-, i més de 1.700 voluntàries** que col·laboren en el desenvolupament dels seus projectes socials i col·lectius, recordant que estem parlant d'una mostra representativa del **15%** de les entitats del sector a la comarca.

2.2. Economia i absència d'afany de lucre en les entitats.

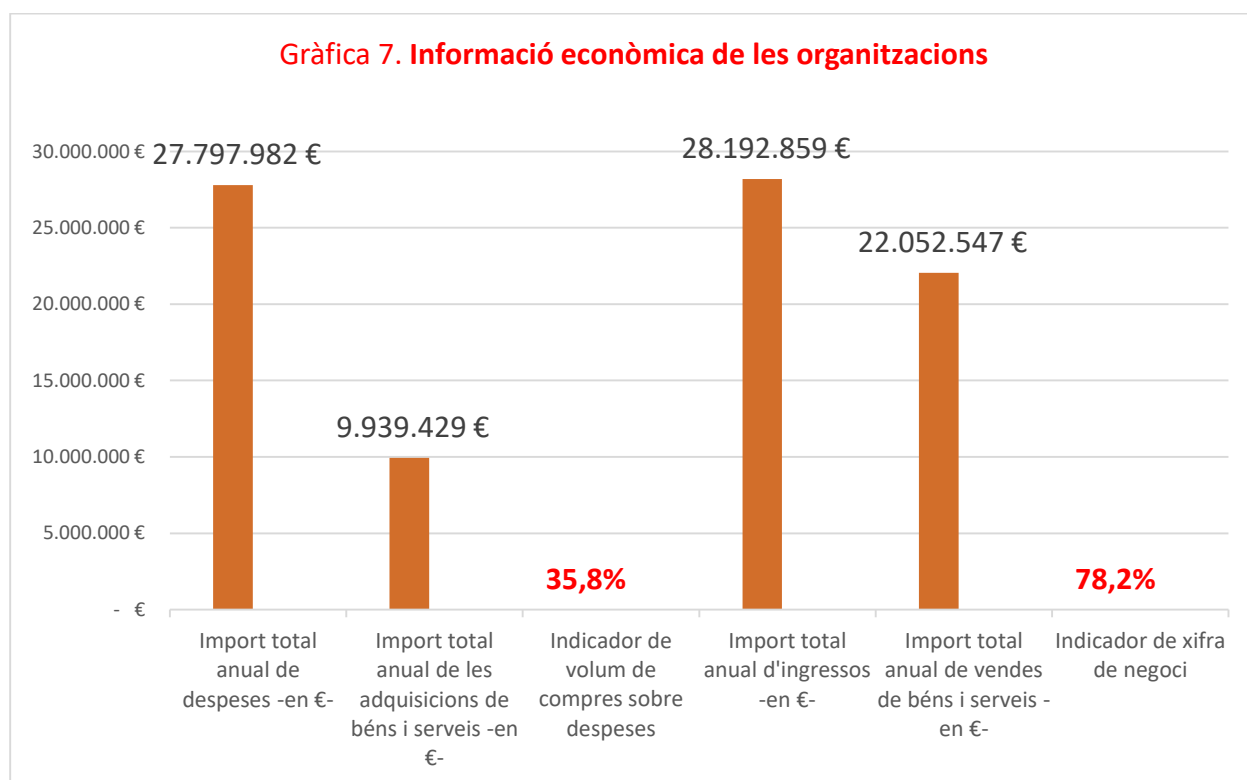
En conjunt les 80 entitats del Vallès Occidental que van completar aquest procés d'Auditoria Social del 2019 van aconseguir una **facturació global propera als 30 milions d'euros** (gràfica 7) amb una **facturació mitjana de 348.000 euros**. Convé recordar que totes les dades aportades per les entitats corresponen a l'exercici 2018.

Cal assenyalar que gran part de les entitats de la mostra de l'economia social i solidària neixen amb la vocació de promoure la inclusió social construint un model econòmic de promoció d'ocupació i de creació d'ocupació més sostenible.

Gran part de les despeses de les entitats són pel pagament de les persones que formen part d'aquestes, representant les **despeses en Adquisicions de béns i serveis només un 35,8% del total**.

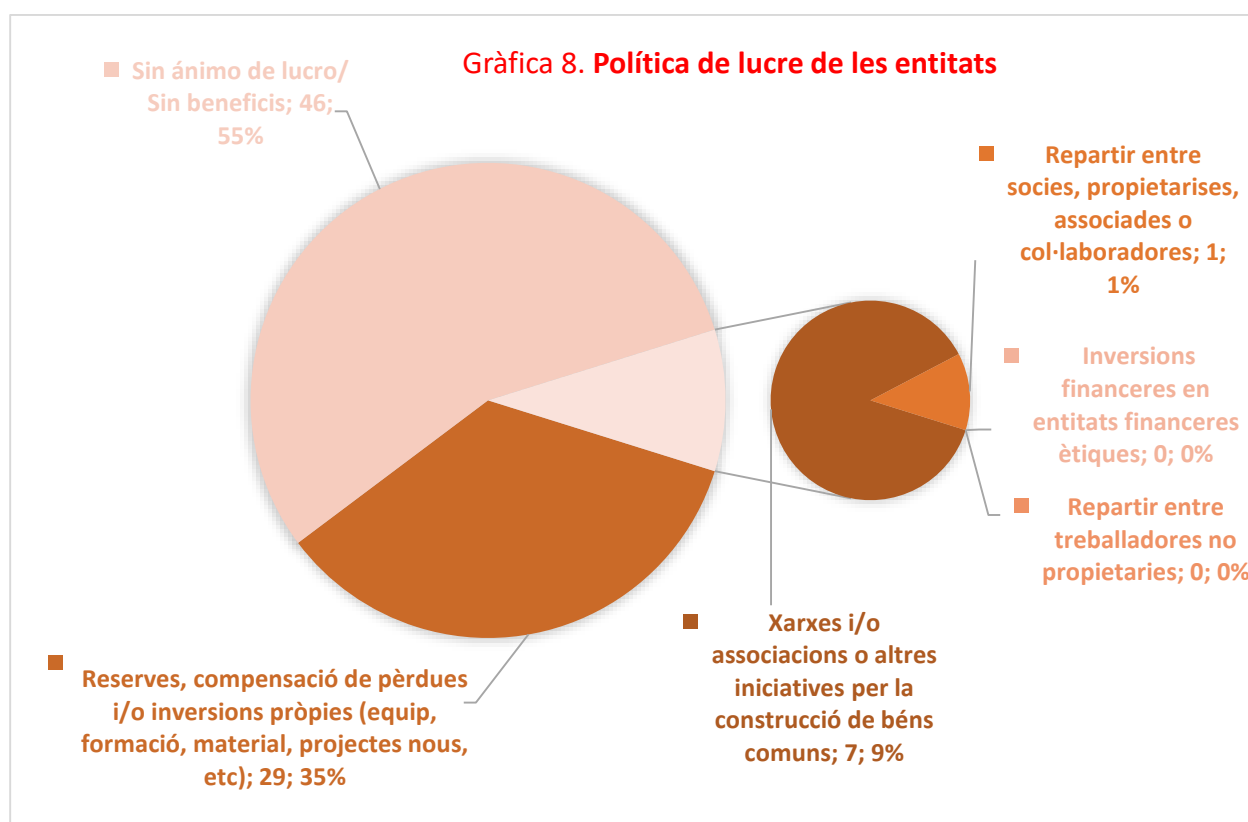
El **78,2% dels ingressos són derivats de la venda de béns i serveis** amb els quals la dependència de subvencions, quotes de sòcies o aportació de les patrones és inferior a 22% dels ingressos.

Igualment, hi ha un percentatge alt d'entitats (27- 34%), sobretot dins de les associacions que han contestat el qüestionari, en les quals l'objecte social es garanteix per mitjà del compromís de les persones voluntàries no tenint cap d'aquestes salari assignat, dedicant-se els ingressos per prestació de serveis al manteniment de l'estructura de l'entitat.

Moltes de les entitats de la mostra, tal com seria el cas de la major part de les associacions i fundacions, però també altres com cooperatives que per la seva condició estatutària o legal, es van constituir com a entitats sense afany de lucre en el cas que s'hagin produït beneficis en l'últim exercici, aquests han estat destinats als fons de l'entitat. És així en **46 entitats, el 55% del total**. Si a això sumem 29 entitats que dediquen els beneficis en els anys que hi ha hagut a: reserves, compensació de pèrdues i / o Inversions pròpies, ens trobem que **el 90% de les entitats de l'Economia Social i Solidària del Vallès Occidental no reparteix beneficis**.

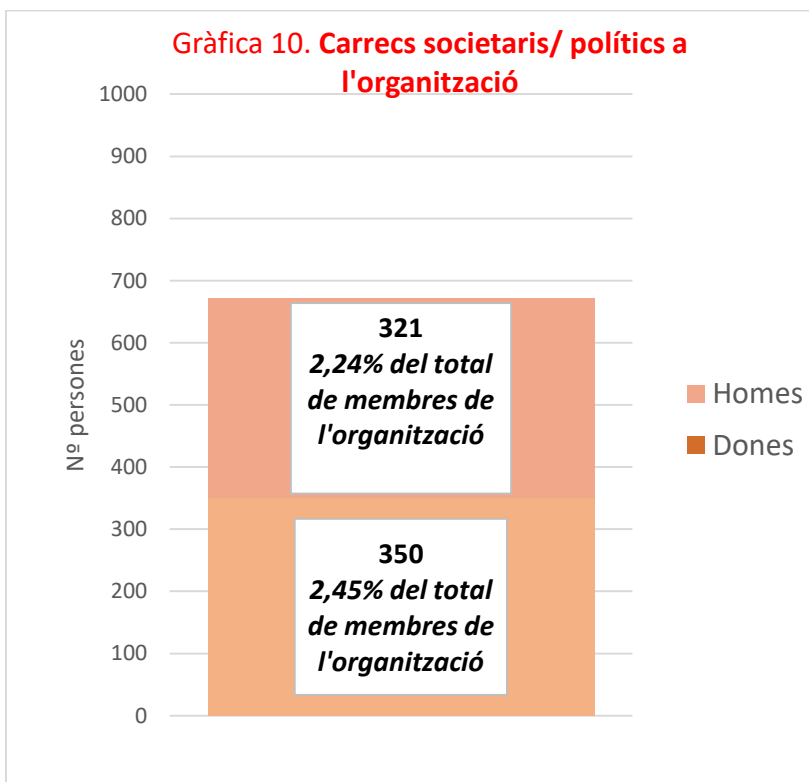
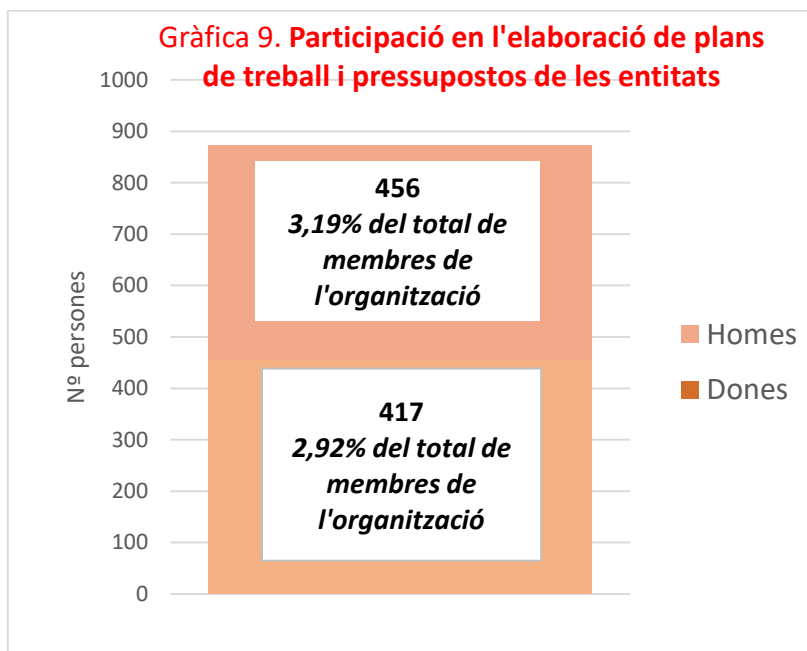
Únicament una de les entitats entrevistades contesta que al final de l'any reparteix beneficis entre sòcies, propietàries, associades o col·laboradores com s'observa en la gràfica 8.

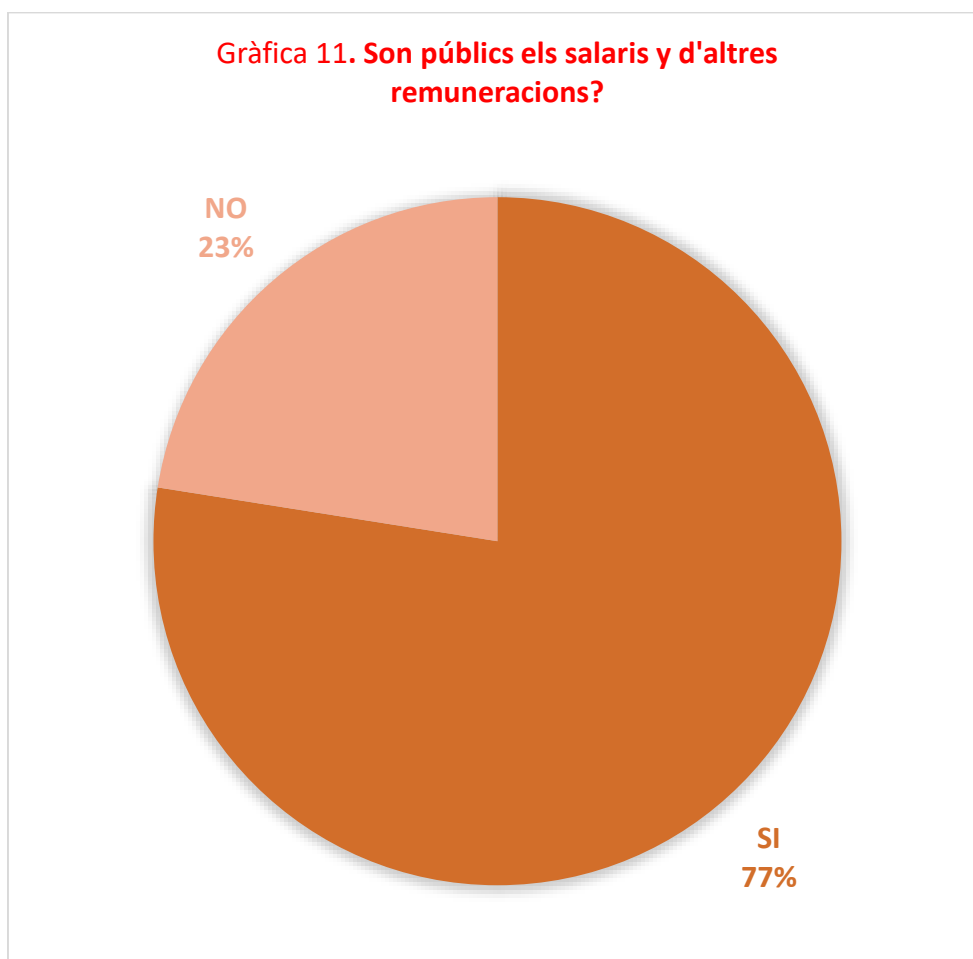
2.3. Equitat i Democràcia

Dins el Principi d'Equitat i Democràcia, és rellevant conèixer en quin grau les persones que formen part de les entitats participen en l'elaboració de plans de treball i dels pressupostos de les organitzacions, mostrant-se en la gràfica 9, com per a l'any 2018, en aquests processos participaven, en el seu disseny i aprovació per sobre del 6% de les persones implicades en les entitats, d'elles, de la mateixa manera que la mostra general, un 52% són dones i un 48% homes.

Un 5% de les persones de les organitzacions ocupen càrrecs societaris- polítics dins d'aquestes.

Un aspecte important a conèixer és la transparència. Hem preguntat pel coneixement per part dels treballadors dels comptes de les entitats. En un gran percentatge de les entitats de la mostra, **més de tres quartes parts (77,5%) es garanteix la transparència** dins de les organitzacions fent públics els salaris i altres remuneracions (gràfica 11), amb l'objectiu de promoure el Principi d'equitat de la Carta Solidària¹ entre les persones treballadores.

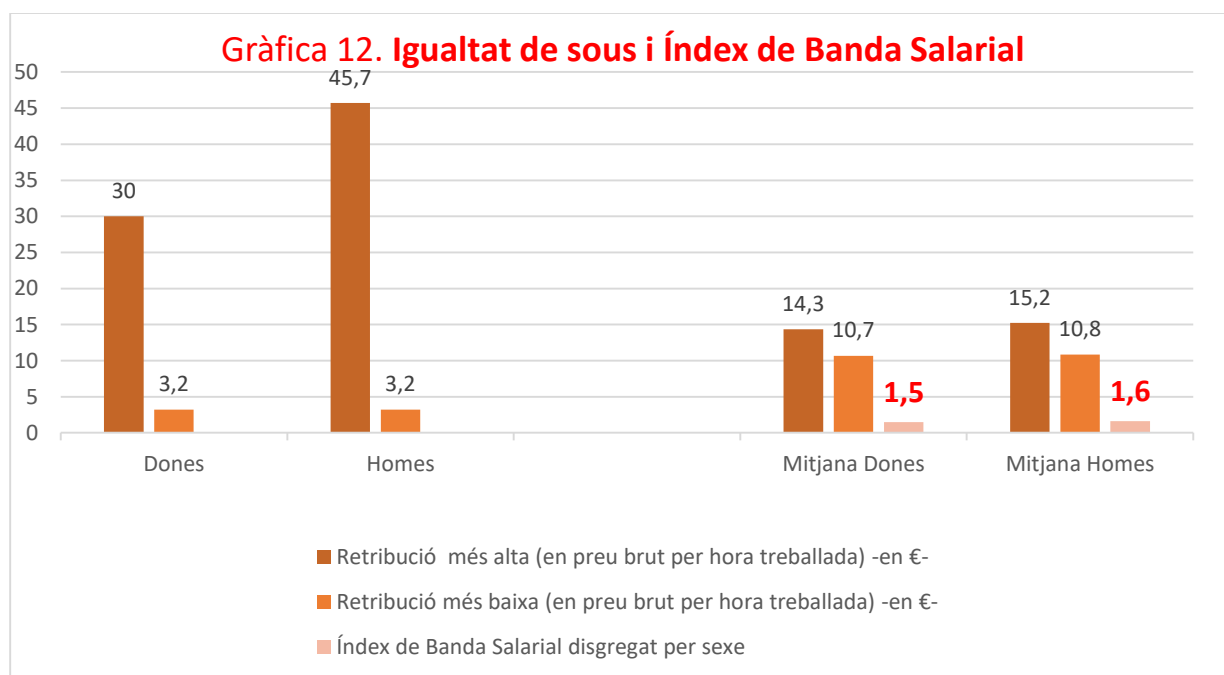
¹ «[Carta de Principis de l'Economia Solidària](http://xurl.es/n1af7)»- REAS – Red de Redes – Maig 2011 [http://xurl.es/n1af7]

Pel que fa a la igualtat d'oportunitats, les diferències salarials en la mostra ens dona una **ràtio d'1,55** identificant la distància mitjana entre el salari més alt i més baix dins de les entitats, mostrant-se en la gràfica 12 una major distància de sous mitjans en el cas dels homes que entre les dones i un sou mitjà una mica més alt en el cas d'aquests. Aproximadament un 6% (un 2% si no tenim en compte l'empresa amb la bretxa salarial major) en el cas de la mitjana dels sous més alts, lluny del 25% d'algunes empreses de l'IBEX 35.¹

Es donen un parell de casos extrems, una empresa que en què el sou més alt correspon a 45,7 euros molt allunyat de la mitja que és de 14,7 i un altre cas d'un sou de 3,2 euros inferior al salari mínim, en una associació que comença a remunerar les persones voluntàries.

Sense disposar de dades estadístiques en les empreses mercantils, moltes vegades derivat de l'opacitat del seu funcionament, estan molt lluny de les ràtios que es donen en aquestes, sobretot en les grans empreses bancàries i energètiques, en les que segons informes és de 207.²

Dins de les empreses de l'ESS de la comarca, ens trobem amb grups locals d'empreses d'aquests sectors (energètic, bancari, mobilitat) en els quals les sòcies desenvolupen tasques de diferent índole com promoció, comunicació, difusió, realitzen auditories ètiques, etc., tot això de manera voluntària.

1 [ACS y Mediaset lideran la brecha salarial: pagan un 25% más a los hombres en puestos directivos](http://xurl.es/mrqq0) [http://xurl.es/mrqq0]

2 [Brecha salarial en las empresas del IBEX](http://xurl.es/dn056) [http://xurl.es/dn056]

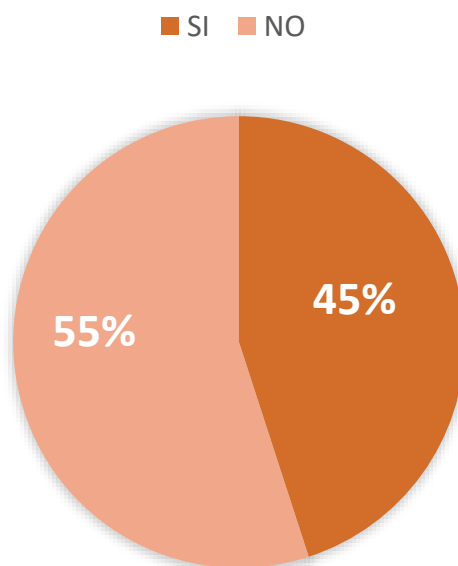
2.4. Medi ambient

Les respostes de les entitats de l'ESS de la mostra, aporten valuosa informació sobre el seu impacte sobre el medi ambient.

Les pràctiques lligades a la recollida i prevenció de residus estan presents en un elevat percentatge de les organitzacions. Moltes de les entitats han comentat en l'enquesta que en les seves oficines han canviat la il·luminació general per il·luminació LED i també que minimitzen l'ús de paper i el ús de paper reciclat.

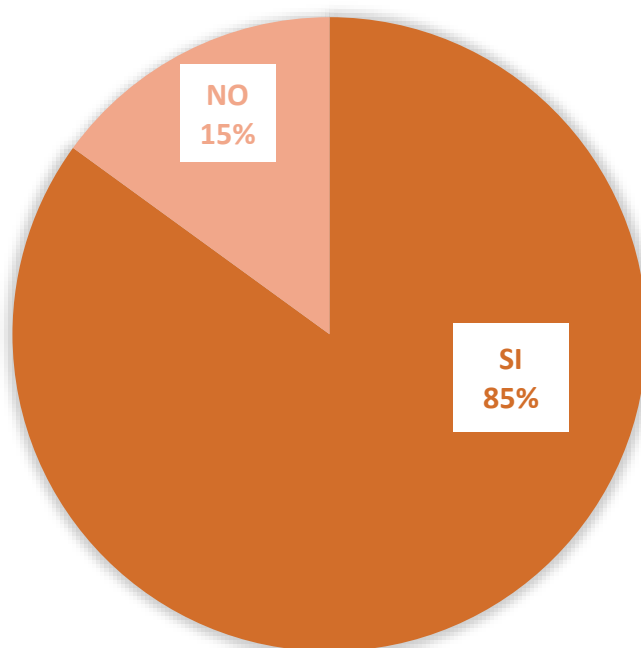
A la pregunta concreta, *“contracteu tot el servei elèctric amb empreses proveïdores que generin el 100% de la seva energia elèctrica amb fonts renovables certificades amb garantia d'origen?”*, un 45% contesten que sí, com es pot observar a la gràfica 13. Si a aquestes sumem aquelles entitats que es troben en locals municipals, compartits o llogats en els quals no poden decidir amb qui contractar energia, però que estan preocupats per no utilitzar energia de fonts renovables ens trobaríem que un **76% de les entitats de ser possible contractarien tota l'electricitat de fonts renovables** i a ser possible d'empreses cooperatives, per un **24% que han pogut fer el canvi de companyia elèctrica, però que encara no ho han fet**.

Gràfica 13. Contracten tot el servei elèctric amb empreses proveïdores que generen el 100% de la seva energia elèctrica amb fonts renovables

A la pregunta, “a l'hora d'adquirir un producte, es contempen criteris de consum responsable?”, **un 85% contesta que sí**, com s'observa a la gràfica 14. La resposta més comuna, és que tot i no consumir producte més que en les fires o activitats que organitzen, prioritzen el consum responsable de productes de proximitat i la reutilització de gots i vaixel·la.

Gràfica 14. A l'hora d'adquirir un producte, contempen criteris de consum responsable

2.5. Qualitat del treball

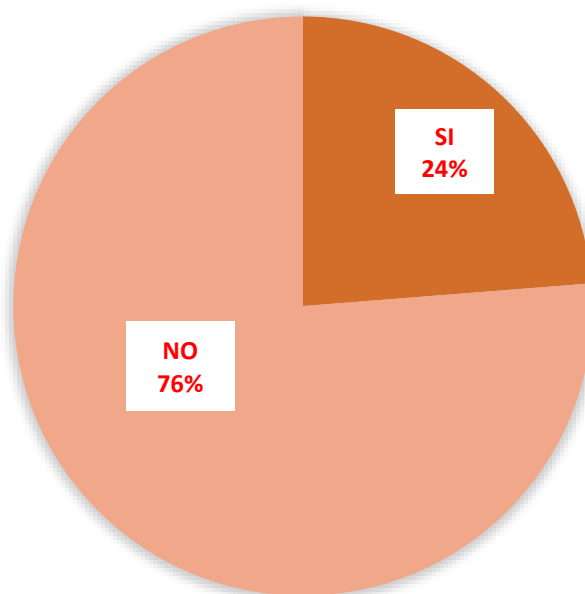
El compliment de la Carta Solidària estableix el Principi de Treball, segons el qual les organitzacions han de vetllar perquè les condicions en què es genera l'ocupació siguin adequades i promoguin una ocupació de qualitat.

Tot i això, només la quarta part de les entitats de l'ESS de la mostra assenyalen comptar amb un protocol intern que contempla mesures de millora de les condicions laborals que s'estableixen segons el conveni d'aplicació en cada cas (gràfica 15).

En la majoria dels casos es comenta que per la grandària de l'entitat, no s'ha tingut en compte l'elaboració d'un protocol o reglament de règim intern. En altres casos s'indica que en ser persones voluntàries en la seva totalitat o majoria, no ho consideren necessari.

Es recomana que per evitar l'auto-explotació laboral de treballadores i voluntàries es treballi un protocol o reglament de règim intern que estudiï mesures adequades de millores en les condicions quan sigui possible.

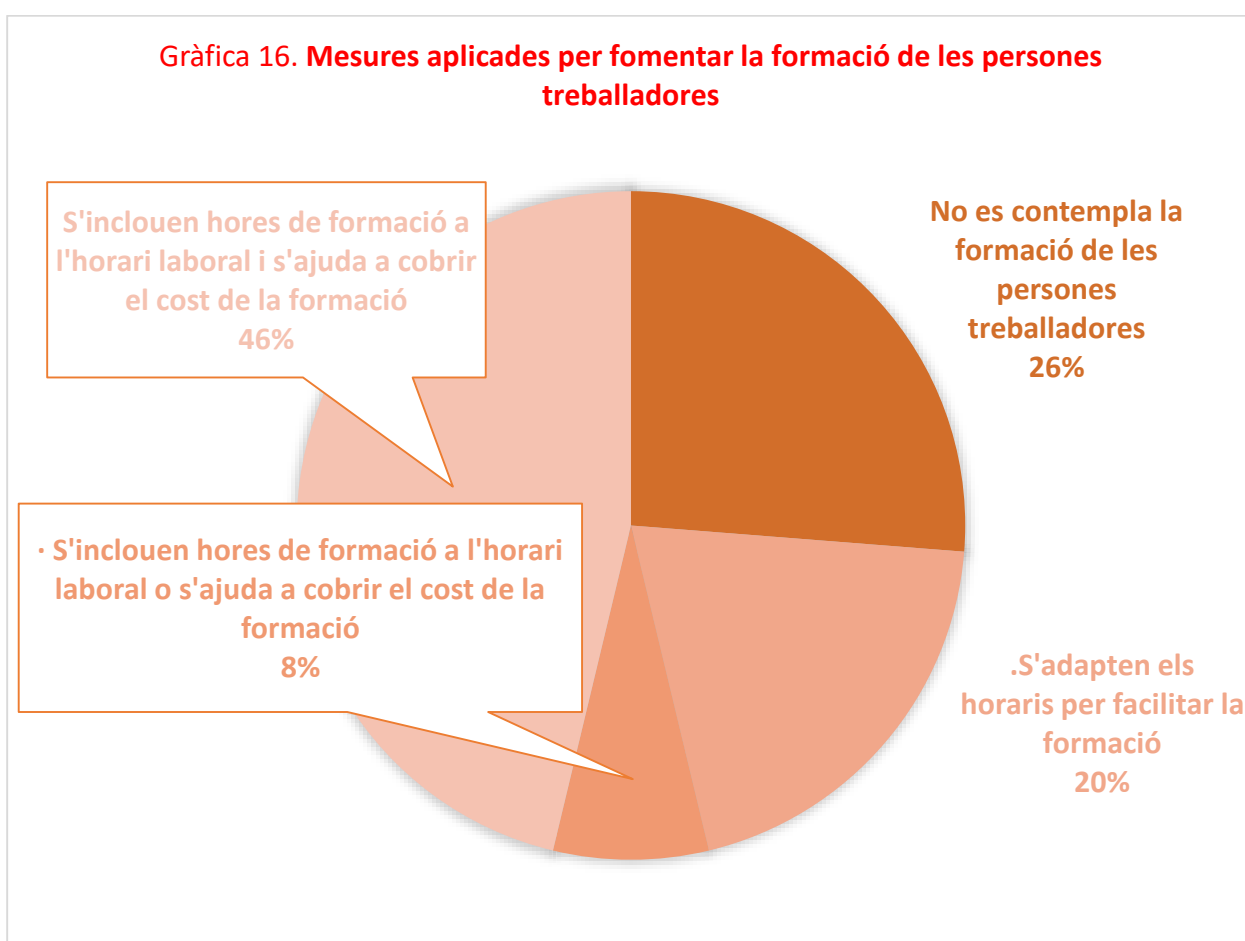
Gràfica 15. L'organització disposa d'un reglament o protocol intern que contempla mesures de millora sobre el conveni d'aplicació

En aquesta anàlisi de les condicions laborals i el desenvolupament personal de les treballadores, **tres quartes parts de les entitats de l'ESS de la mostra indica preveure mesures per fomentar la seva formació** (gràfica 16). Pràcticament la meitat de les organitzacions fomenten la formació de les persones de l'entitat, assenyalant comptar amb hores de formació en l'horari laboral de les seves persones contractades i ajudant a cobrir el seu cost o cobrint íntegrament (46%). Un 20% de les persones de les organitzacions poden adaptar els seus horaris per realitzar la formació, sent molt inferior el percentatge (8%) que, o bé disposen d'hores de formació o bé ajuden a cobrir el seu cost.

Curiosament la majoria del 26% que no contempla la formació de les persones treballadores són associacions sense treballadores assalariades que no són conscients de la importància de donar continuïtat a les persones voluntàries, sent les mateixes voluntàries que per l'interès personal manifesten que continuen buscant fórmules per mantenir-se formades.

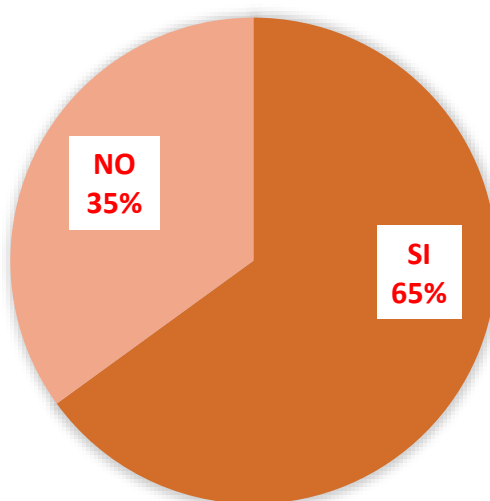
Gràfica 16. Mesures aplicades per fomentar la formació de les persones treballadores

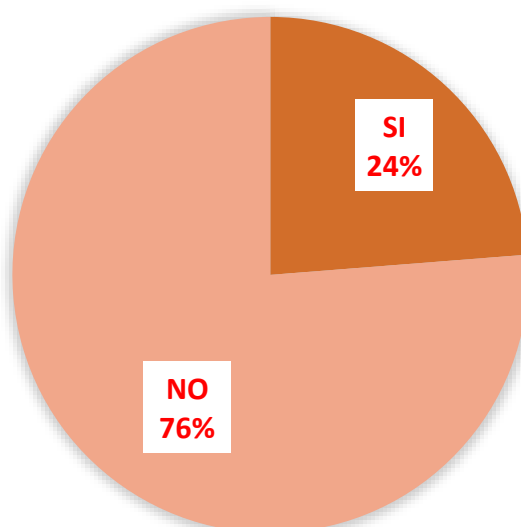
Sota el prisma de corresponsabilitat de les organitzacions i les treballadores, un percentatge elevat del 65% de les entitats de l'ESS assenyalen comptar amb mesures de suport que milloren els permisos establerts per la llei en temes de conciliació del treball, segons es pot observar en la gràfica 17.

En canvi, tot just a una quarta part de les entitats les porta a comptar amb espais d'atenció emocional i cura de les persones treballadores, la qual cosa es pot entendre que tot i que hi ha una disposició a l'autoorganització de sòcies i empleades, no es generen espais d'atenció emocional que contribueixin a posar en comú la part emocional que significa participar en els projectes cooperatius (gràfica 18).

Gràfica 17. Disposen mesures que milloren els permisos establerts en la llei en temes de conciliació

Gràfica 18. Es generen espais d'atenció emocional

2.6. Compromís social i cooperació

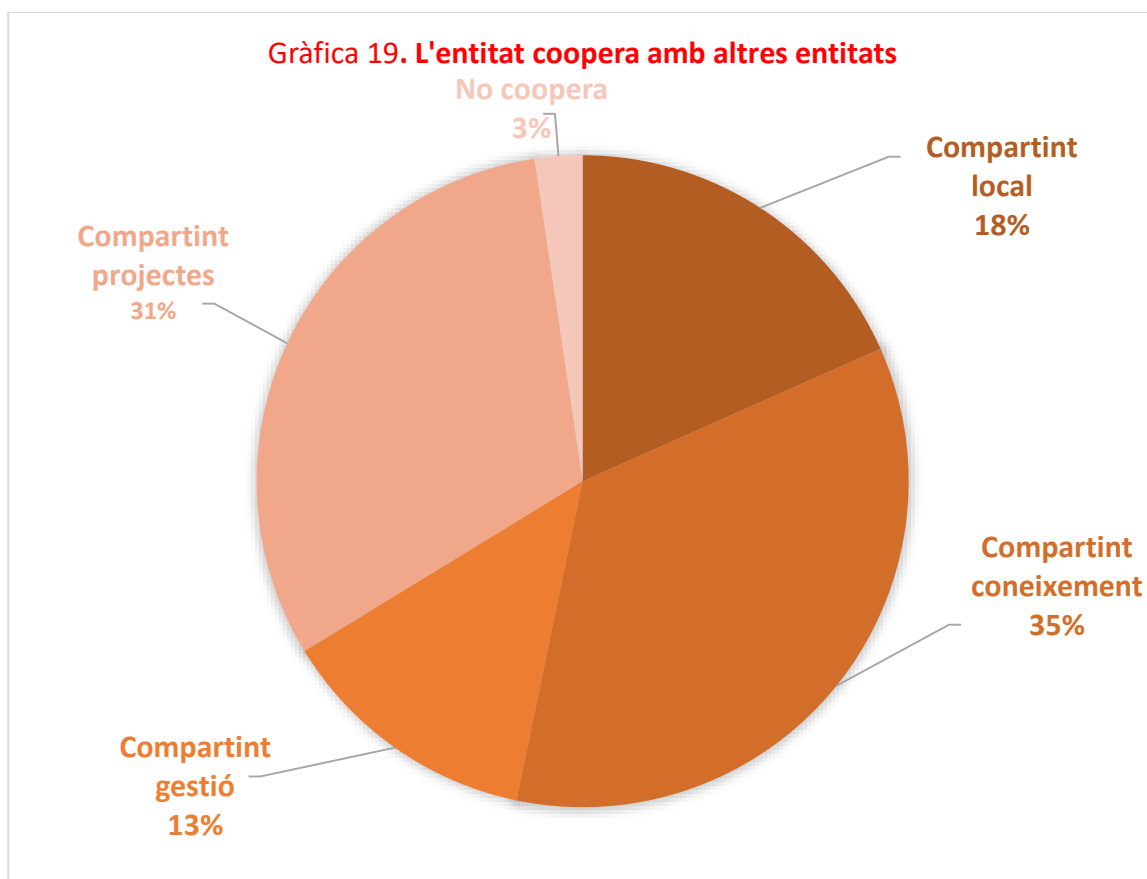
Són nombroses les iniciatives socials de la mostra en què el Principi de compromís de Cooperació de les entitats de l'ESS es posa de manifest, sent diverses les col·laboracions en què participen de manera permanent i activa. Aquest enfocament de cooperació amb altres entitats de l'ESS, els porta a participar de manera activa en el foment dels intercanvis amb altres entitats socials i no lucratives, creant Mercat Social.

Tal com es mostra a la gràfica 19, la intercooperació activa de les entitats d'ESS els porta a implicar-se i **participar de diferents maneres en iniciatives i xarxes de transformació social, tal com ho manifesten el 97% de les entitats.**

Una majoria indica col·laborar amb altres entitats compartint coneixements (35%) o amb projectes en comú (31%), sent important el nombre de les entitats (18%) que comparteixen espais en els quals desenvolupen la seva activitat i fins i tot la gestió per estalviar despeses (13%).

La implicació i responsabilitat de nombroses entitats de la mostra amb iniciatives que promoguin canvis en el sistema econòmic i social dominant cap a un model més responsable, just i igualitari, els porta a estar molt vinculades entre si.

A la pregunta oberta, "anomena les xarxes i iniciatives de transformació social estables en els que participa l'entitat de manera efectiva", ens trobem amb un nombre important de **26 entitats** que col·laboren en més de 4 iniciatives de transformació social. A l'altre costat ens trobem amb **10 entitats** que manifesten que encara no col·laboren en cap xarxa i a les que cal que les xarxes i iniciatives de transformació social s'acostin per fomentar la intercooperació.

Conclusions

Després de l'estudi realitzat ens agradaria referir una sèrie de conclusions a les quals hem arribat després de la realització del mateix.

- No existeix una identificació d'una part important de les entitats com a part de la ESS sobretot en les associacions. És necessari un esforç compartit per a aquelles que comparteixen els valors comuns des de diferents nivells per a la seva consideració dins del sector.
- És necessari un esforç de foment i acompanyament en les entitats existents en els petits municipis per a la seva consolidació.
- Les dades de l'estudi ressalten la sensibilitat de les entitats en els aspectes relacionats amb la democràcia, l'equitat, el foment de la cooperació, l'arrelament territorial i el compromís social.
- És important posar en valor el nombre de llocs de treball generats per cada euro facturat en les entitats de ESS.
- Un valor important que es reflecteix dels informes és la importància majoritària de les entitats sense ànim de lucre en el conjunt de les entitats de l'ESS.
- La participació en les entitats és elevada i és important ressenyar que la participació superior de les dones en els plans de treball i els càrrecs de les entitats.
- La transparència en les entitats és un valor important que es veu reflectit en el coneixement dels salaris de la resta dels membres de l'organització.
- La diferència salarial homes-dones és molt inferior a les empreses mercantils. Segons l'estudi no s'aconsegueix la igualtat en totes les entitats pel que és un aspecte a treballar en aquelles poques entitats en les quals no es compleix.
- És important reconèixer el respecte al medi ambient de l'entitats del Vallès Occidental i traslladar les practiques més comuns a altres aspectes menys habituals com són la realització de un pla de gestió ambiental o la compra del mobiliari de l'oficina provinent de boscos sostenibles.
- S'ha d'aprofundir en la redacció de protocols de règim intern que contemplin mesures de millora de les sòcies i treballadores de les entitats no només salarials.
- El compromís amb la formació contínua és important en les entitats i la preocupació ha d'estendre's també a les entitats sense persones assalariades.
- S'ha de fomentar els espais d'atenció emocional i cura de les persones sòcies i treballadores.

Fons d'informació utilitzades

- Registre de Cooperatives i Societats Laborals de la Direcció General d'Economia Social, el Tercer Sector, les Cooperatives i l'Autoempresa.
- Departament d'Empresa i Coneixement.
- Registre d'entitats de la Generalitat de Catalunya.
- Registre de la Seguretat Social d'activitats censals donades d'alta.
- Informació recollida per l'Observatori Comarcal del Vallès Occidental.
- Informació recollida i validada per les tècniques de l'Ateneu Cooperatiu del Vallès Occidental i dels Ajuntaments col·laboradors.

**L'Economia Social i Solidària
al Vallès Occidental
2019**